

FICHE RETAIL

De vitaliteit van binnensteden, dorpskernen en winkelcentra staat al jaren onder druk door de toename van online winkelen en het wegvallen van detailhandel. Door de coronacrisis is dit proces verder versneld en versterkt. Het uitgevoerde koopstromenonderzoek in 2021 - een grootschalig onderzoek om de ontwikkelingen in winkelgedrag en bezoek aan winkelgebieden binnen de provincie te monitoren - bevestigt deze ontwikkeling en laat ook aanvullende trends zien:

- Het fysieke winkelaanbod heeft het lastig en loopt in aantal en omvang fors terug.
- De opmars van online winkelen zet onverminderd door in alle categorieën.
- Consumenten blijken vaker doelgericht te winkelen in plaats van funshoppen.
- De trend van lokaal inkopen, die in het begin van de coronacrisis opkwam, lijkt niet door te zetten.

WAT ZIJN DE UITDAGINGEN OP LOKAAL NIVEAU?

De gevolgen van bovenstaande ontwikkelingen kunnen lokaal sterk verschillen. In de ene gemeente kan meer leegstand ontstaan dan in een andere gemeente. De uitdagingen kunnen ook binnen een gemeente sterk variëren tussen verschillende typen winkelgebieden. Ongeacht de opgave of uitdagingen waar iedere gemeente voor staat, is het waardevol om aandacht te besteden aan verbetering van samenwerking tussen partijen in de binnenstad of dorpskern. Vanuit samenwerking tussen gemeente, ondernemers, vastgoedpartijen en andere stakeholders in centra, kan iedere uitdaging worden aangepakt.

Naast het versterken van samenwerking tussen partijen in de centra zien we een aantal aanvullende uitdagingen:

- Transformatie van winkelpanden en herontwikkeling van (deel)gebieden.
- Het compacter maken van winkelgebieden in binnensteden/dorpscentra.
- Versterking van de aantrekkingskracht i.r.t. bezoekers/evenementen en verblijfskwaliteit/positionering.
- Het versterken/opzetten van de samenwerking en koppeling met andere functies/sectoren zoals toerisme en recreatie, horeca, cultuur, etc.
- Aanpak van opgaven die relateren aan een vitale binnenstad zoals leefbaarheid, mobiliteit/bereikbaarheid, openbare ruimte en veiligheid.

WAT IS DE HUIDIGE PROVINCIALE INZET OP HET THEMA DETAILHANDEL?

De provinciale rol op het gebied van retail/detailhandel is op hoofdlijnen samen te vatten tot:

- Agenderen en samenwerking creëren door o.a. kennisuitwisseling, waar mogelijk gemeenten ondersteunen om tot goede samenwerking(en) en oplossingen te komen.
- Creatie van gelijk speelveld door: faciliteren van nieuwe ontwikkelingen in bestaande winkelgebieden en centra, afremmen van nieuwe winkelvoorzieningen buiten winkelcentra, regulering via beleid volgens de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2016.

In de coronacrisis heeft de provincie Utrecht via een subsidieregeling financiële middelen beschikbaar gesteld om de samenwerking in Utrechtse binnensteden en dorpskernen te verbeteren. De provincie ondersteunt inmiddels 22 van de 26 Utrechtse gemeenten op verschillende manieren om de samenwerking tussen binnenstadspartijen, zoals ondernemers, vastgoedeigenaren en overheid, te verbeteren. Zij werken daarbij gezamenlijk aan plannen om de toekomstbestendigheid en aantrekkingskracht van hun binnensteden en dorpskernen te versterken. In deze plannen zien we verkenningen om winkelpanden te transformeren, plannen van aanpak om de aantrekkingskracht van winkelgebieden te vergroten of om winkelgebieden compacter te maken. De uitkomsten van de plannen zullen in 2023 en 2024 duidelijk worden, aangezien gemeenten in die periode de plannen dienen af te ronden.

MOGELIJKHEDEN PROVINCIALE INZET I.R.T. GEMEENTEN

De huidige provinciale inzet richting gemeenten laat zich hoofdzakelijk kenmerken door het faciliteren van kennisdeling tussen gemeenten. Overwogen kan worden om de provinciale inzet verder vorm te geven door bijvoorbeeld gemeenten actiever te faciliteren en mee te denken bij uitdagingen die spelen in de binnensteden, dorpskernen en winkelcentra. Een mogelijk zwaardere variant van provinciale betrokkenheid zou kunnen liggen in aanvullende financiële impulsen, bijvoorbeeld t.b.v. een vervolgaanpak op de eerdere subsidieregeling. Hierover zou nadere gedachtevorming kunnen plaatsvinden.

Contactgegevens Provincie Utrecht

Ralf Olsder
Beleidsmedewerker Economie
ralf.olsder@provincie-utrecht.nl
06 185 20 183